

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

І.С. Бондаренко

«14» серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія зарубіжної літератури

підготовки бакалавра

денної форми здобуття освіти

Освітньо-професійна програма
«Українська мова та література»
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Тарасенко Кирил Валентинович, к. філол. н, доцент, доцент кафедри
слов'янської філології ЗНУ

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол № 1 від 14.08.25 р.

Завідувач кафедри

І. Я. Павленко

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н.В. Горбач

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: tarasenkokyryl@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: 0974865612

Інші засоби зв'язку: Viber, Facebook, Telegram

Кафедра: слов'янської філології, II корпус, ауд. 426

1. Опис навчальної дисципліни

Курс «Історія зарубіжної літератури» входить до циклу професійної підготовки філологів-україністів та націлений на формування літературознавчої компетенції, яка є вкрай важливою в процесі підготовки професійного літературознавця.

Цей курс продовжує вивчення історії зарубіжної літератури («Історія зарубіжної літератури», 3 семестр навчання), пов'язаний із курсами «Вступ до літературознавства», «Літературно-критичний практикум», а також є підґрунтям для курсів «Історія зарубіжної літератури» в 5, 6, 7, 8 семестрах. Тобто література доби Відродження та XVII-XVIII ст. є підґрунтям для вивчення літератури більш пізніх історико-літературних періодів (романтизм, реалізм, «рубіж віків», модернізм, постмодернізм). Водночас цей курс базується на вже вивчених здобувачами вищої освіти історико-літературних періодів (античність, середні віки).

Мета курсу – сформувані у здобувачів вищої освіти чіткі знання та уявлення про основні соціокультурні та естетичні характеристики літературного процесу, про специфіку художнього мислення, світоглядних орієнтацій і творчих здобутків письменників.

Задля досягнення компетенцій в галузі історико-літературного процесу доби Відродження, XVII, XVIII століть курс націлений на те, щоб:

1) ознайомити здобувачів вищої освіти із загальними закономірностями та специфікою розвитку літературного процесу;

2) ознайомити здобувачів вищої освіти з творами видатних представників літературного процесу означеного періоду та з сучасними концепціями у вивченні творчості цих письменників;

3) сформувані у здобувачів вищої освіти чітку систему уявлень про етапи життєвого та творчого шляху найбільш видатних митців, поезику та естетику визначних художніх творів зазначеної доби;

4) сформувані уявлення у здобувачів вищої освіти про закономірності взаємодії загальних тенденцій, національного і особистого начала в літературному процесі;

5) дати уявлення про формування літературних жанрів, еволюцію художньої форми.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	4-й (весняний)	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	30 год	

Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	14 год.	
Самостійна робота	46 год	
Консультації	За розкладом консультацій 1 година на тиждень на кафедрі слов'янської філології (2 корпус, 4 поверх, ауд. 426). Розклад консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsestu_ta_rozklad_zanyat За умов дистанційного навчання - на платформі zoom Ідентифікатор конференції: 334 354 0258 Код доступу: 8VTeU6	
Вид підсумкового семестрового контролю:	іспит	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17423	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
ЗК-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	Навчання методів аналізу художнього твору	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знайомство із літературно-критичними працями літературознавчого характеру, художніми текстами. Індивідуальні завдання	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
ЗК-7 Уміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.	Знайомство із літературно-критичними працями літературознавчого характеру, художніми текстами.	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
ЗК-9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Читання художніх текстів англійською мовою	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
ЗК-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Виконання творчих завдань	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle

		ЗНУ.
СК-1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.	Самостійна робота, практична робота.	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
СК-5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.	Знайомство із художньою та літературно-критичною літературою, завдання на проведення паралелей європейської та української літератури.	підготовка розгорнутих усних відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
СК-7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту українською мовою.	Виконання завдань на інтерпретацію художнього твору.	підготовка розгорнутих відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	Ведення літературознавчого словника, знайомство із базовими термінами.	підготовка розгорнутих відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз українськомовних текстів різних стилів і жанрів.	Компаративний аналіз різножанрових художніх текстів.	підготовка розгорнутих відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
СК-13 Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі професійної і міжособистісної комунікації.	Розвиток навичок риторики, вміння відповідати на запитання з історії зарубіжної літератури	підготовка розгорнутих відповідей на питання, виконання завдання у СЕЗН Moodle ЗНУ.
ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	Індивідуальні завдання	Усна доповідь, презентація
ПРН 4 Розуміти	Індивідуальні завдання	Усна доповідь, презентація

фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.		
ПРН 5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	Робота в групах, розвиток вміння вести дискусію.	Усна доповідь, презентація
ПРН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів українською мовою.	Виконання практичних завдань	Усна доповідь, презентація
ПРН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі	Виконання практичних завдань	Усна доповідь, презентація
ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів	Виконання практичних завдань	Усна доповідь, презентація
ПРН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	Виконання практичних завдань, індивідуальні завдання	Усна доповідь, презентація
ПРН 20 Використовувати набуті знання, уміння й навички роботи з текстом для розв'язання комунікативних завдань з огляду на специфіку каналу його поширення та особливості аудиторії споживання.	Самостійна робота, практична робота.	Усна доповідь, презентація
ПРН 21 Використовувати набуті знання під час створення різножанрових і різностильових текстів, мовно-літературного аналізу, редагування усних і письмових творів різного ступеня складності з урахуванням поставлених завдань і вікових особливостей реципієнтів.	Самостійна робота, практична робота.	Усна доповідь, презентація

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Література доби Відродження

Хронологічні межі та стадіальне місце епохи Відродження в європейському історичному процесі. Багатоскладність і суперечливість культури епохи Відродження, її зв'язок з раннім і зрілим Середньовіччям. Ренесансний гуманізм як нова течія в культурі Західної Європи. Умови та причини виникнення ренесансного руху в Італії. Періодизація італійської літератури епохи Відродження. Петрарка – перший європейський гуманіст. Творчість Дж. Боккаччо. Боккаччо і проблема ренесансної пасторальної ідилії. Значення «Декамерона» для розвитку італійської художньої прози. Розвиток поезії в першій половині XVI ст. Життя і творчість Рабле. Жанрові джерела і літературний генезис роману «Гаргантюа і Пантагрюель». Розвиток ренесансно-гуманістичної поезії в другій половині XVI ст. Пляеда. Теоретична програма в «Захисту і прославленні французької мови» Дю Белле.

Життя і діяльність Мора; ідейні та жанрові джерела «Утопії»; її сюжетно-композиційна будова; зображення ідеального стану суспільства. Поезія в другій половині XVI ст.; сонети Сіднея; гуманістичні принципи поетики в його трактаті «Захист поезії». Творчість Спенсера; синтез куртуазних цінностей і гуманістичних ідей в «Королеві фей». Розвиток поезії в добу ренесансу.

Розвиток драми в другій половині XVI – початку XVII ст. Роль середньовічної театральної традиції і її вплив на гуманістичну драму; вплив античної та західноєвропейської предкласицистської традиції. Творчість Шекспіра. Дискусійні аспекти вивчення творчості. Сонетарій Шекспіра. Сучасний шекспірівський дискурс.

Розвиток романного жанру доби Відродження (Гасконь, Манді, Робертс та ін.), жанрова палітра ренесансної літератури (есеїстика, новелістика). Соціокультурна характеристика доби Відродження.

Періодизація літературного процесу в Іспанії. Життя і творчість Сервантеса. Жанровий синтез в «Дон Кіхоті». Пародійний задум роману і його реалізація. Зіткнення лицарських книжково-поетичних ідеалів з дійсністю як джерело романічних колізій; характер зображення соціально-культурного життя Іспанії. Розвиток іспанської драми; народний вплив і класицистичні тенденції в іспанському театрі другої половини XVI ст. Життя і творчість Лопе де Веги. Жанрова класифікація п'єс Лопе де Веги.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Література XVII-XVIII століття.

Соціальна суть XVII ст. Особливості літератури XVII ст. Літературні напрями: класицизм, бароко. Література Франції. Репрезентативні персоналії (творчість Ж.-Б. Мольєра, П. Корнеля, Ж. Расіна). Література Англії та Іспанії. Репрезентативні персоналії (творчість Дж. Мільтона, П. Кальдерона). Традиції і новаторство у творчості Ж.-Б. Мольєра. П. Корнель і Ж. Расін як основоположники класицистичної трагедії. Бароко в мистецтві і літературі XVII ст. Барочні тенденції у поемі Дж. Мільтона «Втрачений рай».

Класицизм і бароко як теорії мистецтва. Своєрідність класицизму в національних літературах. Класицизм і сучасність. Проблема взаємодії різних напрямків і методів у творчості найбільших письменників XVII ст. Маньєристичні, барокові, класицистичні тенденції в англійській літературі XVII ст. Три етапи розвитку англійської літератури XVII століття. Поезія XVII ст. в Англії. Донн і бароко. Поезія метафізиків. Загальноєвропейське значення англійської буржуазної революції. Мільтон: періодизація творчого шляху.

Французький класицизм і філософські системи Декарта і Гассенді. Корнель. Періодизація його творчості. Суперечка про «Сіда», про його вплив на французький театр і подальший розвиток творчості Корнеля. Трагедії Расіна і новий етап французького класицизму. Протириччя світогляду письменника і їх відображення в творчості на різних етапах його розвитку. .

Мольєр. Матеріалістичні, атеїстичні та демократичні риси світогляду Мольєра. Багатство жанрів драматургії Мольєра, їх зв'язок з традиціями народного театру. Епоха Просвітництва. Основні літературні напрями. Література Англії (творчість Д.Дефо, Дж.Свіфта). Своєрідність німецького просвітництва. Творчість Й.В.Гете, Ф.Шіллера. Особливості літературного процесу доби Просвітництва. Література Франції (творчість Ж.-Ж. Руссо, Д.Дідро, Вольтера). Література Англії (творчість Д.Дефо). Сатира і фантастика у романі Дж.Свіфта "Мандрі Гулівера". Особливості розвитку літератури Німеччини. Місце творчої спадщини І.-В.Гете та Ф.Шіллера в історії німецької літератури. Передромантизм.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Ренесанс як об'єкт наукових дискусій.	2	...	щотижня
Лекція 2	Національні моделі Ренесансу: італійська, французька, нідерландська, німецька, іспанська та слов'янська версії.	2		щотижня
<u>Практичне 1</u>	Літературні пам'ятки Відродження. Творчість. Ф. Петрарки. Творчість М. Сервантеса «Дон Кіхот» <u>Питання до обговорення:</u> 1. Особливості розвитку італійського Відродження. 2. Ф. Петрарка. Збірка «Канцоньєре». 3. Жанрова особливість збірки Бокаччо «Декамерон». 4. Ренесансне світосприйняття життя у творах італійського Відродження. 5. Сервантес та його роман «Дон Кіхот»: історія написання роману; жанр і сюжетно-композиційні особливості твору; характеристика головних героїв; Дон Кіхот і «донкіхотство»: поняття про «донкіхотську ситуацію» і «вічний образ» у світовій літературі. <u>Практичний блок:</u> 1. Запишіть етапи доби Відродження та їхні ознаки. (Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. «Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження», с. 86-94) та з	2		щотижня

	<p>«Лексикону загального та порівняльного літературознавства».</p> <p>2. Підготуйте інформацію про діяльність Петрарки як першого гуманіста доби Відродження.</p> <p>3. Напишіть повідомлення на тему «Декамерон» – підручник оповідального мистецтва».</p>			
Лекція 3	Загальна характеристика англійської літератури доби Відродження. Особливості англійської ренесансної поезії	2		ЩОТИЖНЯ
Лекція 4	Англійська ренесансна драматургія: витоки, етапи розвитку, жанрова система і ключові персоналії.	2		ЩОТИЖНЯ
<u>Практичне заняття 2</u>	<p>Літературні пам'ятки Відродження, Творчість Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання», Ф. Рабле «Гаргантюа та Пантагрюель».</p> <p style="text-align: center;"><u>Питання до обговорення:</u></p> <p>Особливості літератури передвідродження в Англії. Творчість Джефрі Чосера: жанрова своєрідність твору «Кентерберійські оповідання»; роль обрамлення у творі. Діяльність Франсуа Рабле – важливе явище французького Відродження. Роман Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель»: історія написання твору; характеристика головних образів; проблеми виховання, освіти, загарбницьких воєн, побудови ідеального суспільства; сміх – головні зброя письменника. Творчість поетів «Плеяди». Головні жанри, тематика, гуманістичний характер і художні особливості поезій П'єра Ронсара.</p> <p style="text-align: center;"><u>Практичний блок:</u></p> <p>Напишіть відповідь на питання «Чому «Кентереберійські оповідання» Чосера називають енциклопедією середньовічного життя?»</p> <p>Випишіть з матеріалів підручника (Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. «Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження», с.142-143) прийоми комічного, які використав Рабле і підтвердіть прикладами з тексту твору.</p>	2		ЩОТИЖНЯ

	Вивчіть напам'ять один із віршів П.Ронсара.			
Лекція 5	Дискусійні аспекти вивчення творчої спадщини В.Шекспіра.	2		щотижня
Лекція 6	Провідні жанри та ключові персоналії англійської ренесансної прози	2		щотижня
<u>Практичне заняття 3</u>	<p>Трагедія В. Шекспіра «Гамлет» та її відлуння в світовій літературі. Сонетарій. В. Шекспіра.</p> <p><u>Питання до обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографія Вільяма Шекспіра. Антишекспірівські теорії. Поняття про «шекспірівський канон» 2. Аналіз трагедії «Гамлет»: Основні теми та проблематика п'єси (помста, зрада, моральний вибір, філософські роздуми про життя та смерть). 3. Сучасні інтерпретації та адаптації «Гамлета» в українській та світовій літературі. <p>Сонетарій В. Шекспіра. Структура та тематика сонетарію. Основні мотиви: кохання, час, мистецтво, смерть. Особливості стилю та мови.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <p>Підготуйтеся до перевірки змісту художніх творів та запишіть основні сюжетні лінії творів в читацький щоденник</p> <p>Вивчіть напам'ять один із сонетів Шекспіра</p> <p>Підготуйте доповідь на одну із тем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В. Шекспір у культурологічних та інтермедіальних проекціях - Шекспірознавчі дослідження в Україні. Українське шекспірознавство (постаті та персоналії). - В. Шекспір як центр канону. 	2		щотижня
Лекція 7	Шекспірознавчий дискурс ХХ століття: специфіка і тенденції (частина 1)	2		щотижня
Лекція 8	Шекспірознавчий дискурс ХХ століття: специфіка і тенденції (частина 2)	2		щотижня
<u>Практичне заняття 4</u>	Французький класицистичний театр. Іспанське бароко і творчість П. Кальдерона	2		щотижня

	<p><u>Практичний блок:</u></p> <p>Підготуйтеся до тесту за змістом творів та запишіть основний зміст творів на семінар до читацького щоденнику.</p> <p>Поясніть значення термінів: класицизм, раціоналізм, янсенізм, побутовий роман, висока комедія.</p> <p>Визначіть соціокультурні чинники домінування класицизму у французькій літературі XVII століття</p> <p>Наведіть конкретні текстові приклади використання комічного у творах Мольєра (“Тартюф”, “Дон Жуан”, “Міщанин-шляхтич”).</p> <p>Порівняйте образ Федри у трагедії Ж. Расіна із його античним прототипом. В чому образ Федри наслідую античний зразок, а в чому відбувається трансформація образу?</p> <p>Доведіть, що вищеназвані твори Расіна, Корнеля та Мольєра належать до класицистичних.</p> <p>Поясніть значення термінів: бароко, антиномія, ауто, контраст, алегорія, екзальтація, метафора.</p> <p>Назвіть основні риси барокко у художньому творі та зазначте, яким чином вони оприявлюються у творчості Кальдерона та Лопе де Веги (на прикладі конкретних творів).</p> <p>Поясніть в чому полягають особливості мовної організації твору драм Кальдерона. Випишіть декілька прикладів метафор із твору та прокоментуйте їхній контекст.</p> <p>Складіть хронологічну таблицю життєвого та творчого шляху П.Кальдерона та його послідовників (Хуан Луїс де Аларконі, Тірсо де Моліна)</p>			
Лекція 9	XVII століття як літературна епоха: дискусійні аспекти вивчення.	2		щотижня
Лекція 10	Літературні напрями XVII століття. Національні моделі літератури XVII століття	2		щотижня
<u>Практичне заняття 5</u>	Особливості літературного процесу доби Просвітництва. Література Франції.	2		щотижня
	<p><u>Питання до обговорення:</u></p> <p>Творчість Мольєра як найвище досягнення французької літератури XVII</p>			

	<p>ст. Комедія “Міщанин-шляхтич”: сатирична глибина образів. особливості створення комічного ефекту, характерні риси композиції, основні персонажі та проблемно-тематичний комплекс. Риси класицизму у комедії. Новаторство Мольєра.</p> <p>П’єр Корнель як засновник класицистичного театру: життєвий та творчий шлях митця, проблемно-тематичний спектр його драм, особливості інтерпретації класицистичної доктрини.</p> <p>“Сід” П.Корнеля як твір, що відображає історичні зрушення в національних долях Франції першої третини XVII ст.</p> <p>Ж. Расін і його трагедія “Федра” як одна з вершин французької класицистичної трагедії: роль та місце драми у творчому спадку автора, специфіка інтерпретації античного сюжету, репрезентація морально-етичної концепції янсенізму, провідні мотиви та класицистичні риси твору).</p> <p>4.Бароко як літературний напрям: ключові ознаки та репрезентативні персоналії.</p> <p>Барокова поетика твору: основні риси.</p> <p>Взаємодія класицизму та бароко в літературі XVII століття.</p> <p>Розвиток іспанського театру наприкінці XVI - початку XVII ст. Драматургія Лопе де Веги та її вплив на розвиток іспанського театру (життєвий та творчий шлях, періодизація творчості, основні різновиди драми, історико-культурне значення художньої спадщини).</p> <p>Риси бароко у драмі “Життя - це сон” Кальдерона (історія створення драми, специфіка проблемно- тематичного комплексу, особливості композиції та сюжетної побудови, система образів персонажів, метафоричність мови).</p>			
Лекція 11	Національні моделі літератури XVII століття	2		щотижня
Лекція 12	XVIII століття як історико-літературна доба: загальна характеристика, провідні здобутки та репрезентативні персоналії	2		щотижня
<u>Практичне заняття 6</u>	Особливості літературного процесу XVIII ст. Література Англії.	2		щотижня

	<p><u>Питання до обговорення:</u></p> <p>«Мандри Гуллівера» Дж.Свіфта як сатира на європейське суспільство доби Просвітництва (проблемно-тематичний спектр, особливості архітекtonіки, система образів персонажів, головний персонаж, проблема жанрового визначення твору).</p> <p>«Життя та дивовижні пригоди Робінзон Крузо» Д.Дефо як втілення естетики просвітницького класицизму (історія створення роману, особливості композиції, система образів персонажів, стилістичне оформлення твору).</p> <p>Зображення внутрішнього життя людини у романі «Сентиментальна подорож» Л.Стерна (літературне новаторство Л.Стерна, особливості композиції та стилю його романів).</p> <p>Всеосяжність і реалістичність зображення англійського суспільства XVIII ст. у романі Г. Філдінга «Історія Тома Джонса, знайди».</p> <p><u>Практичний блок:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйтеся до тесту за змістом творів та запишіть основний зміст творів на практичне заняття до читацького щоденника (див. літературу для обов'язкового прочитання). 2. Поясніть значення термінів: <i>Просвітництво, просвітницький класицизм, сентименталізм, просвітницький реалізм.</i> 3. Випишіть із літературознавчої енциклопедії визначення жанру «роман» та доведіть, що твори Свіфта, Дефо, Філдінга та Стерна належать до цього жанру. 4. Складіть порівняльну таблицю характеристики героїв Робінзона та Пятниці. 5. Наведіть приклади літературних творів, в яких описується життя людини на безлюдному острові. 			
<p>Лекція 13</p>	<p>Національні моделі літератури доби Просвітництва (частина 1)</p>	<p>2</p>		<p>щотижня</p>
<p>Лекція 14</p>	<p>Національні моделі літератури доби Просвітництва (частина 2)</p>	<p>2</p>		<p>щотижня</p>

Лекція 15	Передромантизм.	2		ЩОТИЖНЯ
<u>Практичне заняття 7</u>	<p>Особливості літературного процесу доби просвітництва. Література Німеччини. Література Франції.</p> <p style="text-align: center;"><u>Питання до обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трагедія Й.В. Гете «Фауст» як художнє узагальнення дійсності XVIII – XIX ст.ст. Особливості поетики «Фауста» (історія створення роману як відображення еволюції творчості і світобачення письменника; легенда про доктора Фауста в західноєвропейській літературній традиції; стилістичне багатоголосся в романі; нова система сюжетобудови). 2. Періодизація творчості Ф.Шиллера. Основні риси естетики Ф.Шиллера (періодизація творчості, своєрідність вірша та багатство жанрів поезії Шиллера, філософська проблематика його творів, реалізм і романтизм у драмах Шиллера, значення творчості Шиллера для наступних поколінь німецьких письменників). Розкриття проблеми свободи особистості в драмі «Розбійники». 3. Художня специфіка філософсько-ліричного роману «Юлія, або Нова Елоїза» Ж.Ж. Руссо (протест проти станової нерівності в романі, тема природи, особливості сентименталізму). 4. Філософська повість «Кандід» як своєрідна переорієнтація художніх поглядів Вольтера. 5. Роман «Черниця» Д. Дідро як твір просвітницького реалізму. Проблемно-тематичний комплекс твору та його жанрова специфіка. <p style="text-align: center;"><u>Практичний блок:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйтеся до тесту за змістом творів та запишіть основний зміст творів на практичне заняття до читацького щоденника (див. літературу для обов'язкового прочитання). 2. Поясніть значення термінів: <i>штюрмерство, веймарський класицизм, фаустівський сюжет, епістолярний роман, шекспірівська традиція.</i> 	2		ЩОТИЖНЯ

	<p>3. Доведіть думку про те, що у «Фаусті» Й.-В. Гете переплетені фантастичне і міфологічне начала.</p> <p>4. Складіть порівняльну характеристику братів Карла та Франца (драма Ф. Шиллера «Розбійники»), визначте хто з братів є дійсно позитивним персонажем. Доведіть це за допомогою тексту.</p> <p>5. Визначіть спільні та відмінні риси у творчості Вольтера, Дідро та Руссо.</p>			
	Всього:	44		

Самостійна робота

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Самостійна робота	<p>Дискусійні аспекти вивчення англійської ренесансної драматургії</p> <p>Підготувати усні доповіді (презентації) на наступні запитання:</p> <p>Українське Шекспірознавство в діаспорі: генеза, етапи розвитку та здобутки</p> <p>Специфіка екранізації комедії Шекспіра „Дванадцята ніч»</p> <p>Особистість та влада в історичній хроніці „Ричард II» В. Шекспіра</p> <p>Творчість Дж. Гейвуда в контексті становлення англійської драми Відродження.</p> <p>Антистретфордські ретлендіанські теорії: pro at contra</p> <p>Історія вітчизняних постановок історичних хронік В. Шекспіра.</p>	13		кожні 2 тижня
Самостійна робота	<p>Дискусійні аспекти вивчення англійської ренесансної прози</p> <p>Підготувати усні доповіді (презентації) на наступні запитання:</p> <p>Провідні тематичні домінанти поезії Філіпа Сідні.</p> <p>Формульна природа романів Ентоні Манді.</p>	11		кожні 2 тижня

	<p>Специфіка інтерпретації теми кохання в англійській пізньоренесансній романістиці.</p> <p>Творчість Барнабі Річа в контексті англійської ренесансної прози.</p> <p>Творчість Джеффри Фентона в контексті англійської ренесансної прози.</p> <p>Провідні напрями англійської поезії ренесансної доби.</p>			
Самостійна робота	<p>Дискусійні аспекти вивчення французької літератури</p> <p>Підготувати усні доповіді (презентації) на наступні запитання:</p> <p>Історична місія французьких просвітителів XVIII ст.</p> <p>Особливості просвітительського реалізму Вольтера. Філософська повість в творчості Вольтера.</p> <p>Д.Дідро як теоретик мистецтва. Ідейна та жанрова своєрідність твору “Черниця”.</p> <p>Культ почуття та апологія “природної людини” в творі Жан Жака Руссо “Юлія, або Нова Елоїза”.</p>	11	...	кожні 2 тижня
Самостійна робота	<p>Дискусійні аспекти вивчення німецької літератури</p> <p>Підготувати усні доповіді (презентації) на наступні запитання:</p> <p>Лессінг як засновник Просвітництва в Німеччині.</p> <p>Штюрмерство як національно-просвітницький рух у Німеччині.</p> <p>Трагедія Гете “Фауст” як синтез філософських та художніх пошуків XVIII ст.</p> <p>Особливості драматургії Ф.Шиллера.</p>	11		кожні 2 тижня
	Всього:	46		

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
--------------------	-------------------------	----------------------------	--	--------------

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті	виступ на практичному занятті – 5 балів відмінно, 4 бали (добре). 3 бали (задовільно), 1 бал (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів).	5
Практичне заняття 2	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті	виступ на практичному занятті – 5 балів відмінно, 4 бали (добре). 3 бали (задовільно), 1 бал (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів).	5
Практичне заняття 3	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті	виступ на практичному занятті – 5 балів відмінно, 4 бали (добре). 3 бали (задовільно), 1 бал (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів).	5
	Тестування	Модульний тест 1 (контроль змісту лекційних та практичних занять, контроль самостійної роботи)		15
Практичне заняття 4	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті (5 балів максимум)	виступ на семінарі – 5 балів відмінно), 4 бали (добре). 3 бали (задовільно),	5

			0,5 балів (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів);	
Практичне заняття 5	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті (5 балів максимум)	виступ на семінарі – 5 балів відмінно), 4 бали (добре). 3 бали (задовільно), 0,5 балів (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів);	5
Практичне заняття 6	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті (5 балів максимум)	виступ на семінарі – 5 балів відмінно), 4 бали (добре). 3 бали (задовільно), 0,5 балів (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів);	5
Практичне заняття 7	Робота на практичному занятті	Відповідь на практичному занятті (5 балів максимум)	виступ на семінарі – 5 балів відмінно), 4 бали (добре). 3 бали (задовільно), 0,5 балів (доповнення чи участь у дискусії під час семінарів);	5
	Тестування	Модульний тест 2 (контроль змісту лекційних та практичних занять, контроль самостійної роботи)		10
Усього за поточний контроль				60

Підсумковий контроль				
Іспит	Теоретичне завдання	Виконання теоретичних завдань відповідно до тематики лекційних занять та самостійної роботи (теоретичні аспекти вивчення літератури доби Відродження, XVII-XVIII ст.) (тестування)	тестування	20
Іспит	Практичне завдання	Виконання практичних завдань за змістом художніх творів доби Відродження, XVII-XVIII ст. (тестування)		20
Усього за підсумковий контроль				40

Критерії оцінювання:

Шкалою оцінювання знань на **практичному занятті** є 5-бальна шкала (відповідь на практичному занятті). Інші види роботи оцінює система Moodle.

- **5 балів** ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосування при підготовці відповіді матеріалів не тільки рекомендованої, але й додаткової навчальної літератури та творчого підходу, що свідчить про високий та ефективний рівень самостійної роботи студента.
- **4 бали** ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в матеріалі, усвідомлене застосування знань. При виконанні завдань та під час контролю студент припускається окремих не грубих помилок.
- **3 бали** ставиться за недостатнє засвоєння програмного матеріалу та середній рівень засвоєння матеріалу. Здобувач освіти припускається значної кількості помилок, показує задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу;
- 2 бали** ставиться за часткове засвоєння програмного матеріалу, часткове вміння застосовувати знання та деякі навички літературного аналізу. У відповідях багато фактичних помилок, здобувач освіти недостатньо засвоїв програмний матеріал.
- 0.5 бала** ставиться за доповнення під час практичного заняття та активну участь в дискусії.

Критерії оцінювання **теоретичного завдання на заліку**

За кожне правильно виконане тестове завдання здобувач освіти отримує 1 бал, якщо відповідь невірна – 0 балів.

Критерії оцінювання **практичного завдання на заліку**

За кожне правильно виконане тестове завдання здобувач освіти отримує 1 бал, якщо відповідь невірна – 0 балів.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік

A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія. – 2-ге вид., випр., допов. Київ : Академія, 2007. 751 с. (Nota bene). URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1
2. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков ; Буковинський центр гуманітарних досліджень. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 634 с. URL: <https://chtyvo.org.ua/literature/naukova/11761-leksikon-zagalnogo-ta-porivnjalnogo-literaturoznavstva.html>
3. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. Київ : Вид. дім „КМ Академія”, 2004. 360 с.
4. Історія зарубіжної літератури ХVІІ– ХVІІІ століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с.
5. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури ХVІІ-ХVІІІ століття : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 292 с.
6. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І., Кушнерьова М.О. Історія зарубіжної літератури ХVІІ – ХVІІІ ст.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 274 с.
7. Лімборський І. Просвітництво поза канонами і стереотипами: основні тенденції в світлі сучасних інтерпретацій. Зарубіжна література в навчальних закладах України. 2003. №5. С. 52–57.
8. Ніколенко О. Бароко, класицизм, просвітництво. Харків : Ранок, 2003. 224 с.
9. Антологія іспанської літератури доби Бароко. Упорядкування й коментар О.Пронкевича. *Вікно в світ*. 2000. №3. С.83-159.
10. Борецький М.І. Класицизм і його різновиди. *Всесвітня література в загальноосвітніх закладах*. 1998. №12. С.55-59.
11. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література епохи Просвітництва : навчальний посібник. Київ: РВВ УАВЗЛ, 2016. 160 с.
12. Торкут Н. М. Шекспірознавчий дискурс ХХ століття: специфіка і тенденції. *Ренесансні студії*. Запоріжжя, 2003. Вип. 9. С.65–74
13. Тарасенко К.В., Мацегора І.Л. Синтаксесна організація українських перекладів поетичних творів Адама Міцкевича. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). No 4. (22) 2024. С. 311-323.
14. Лещенко Г.А., Тарасенко К.В. Специфіка відтворення казкових антропонімів англійською мовою. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. Вип. 60. Т 1. Одеса: «Гельветика», 2023. С. 158-161.

15. Тарасенко К. В. Романістика Генрі Робертса крізь призму аксіології. *Література як семіотичний ресурс культури. Всеукраїнська наукова конференція (XX Філологічні читання пам'яті Н. С. Шрейдер)*. Дніпро : Тріменс ЛТД, 2023. С. 81–82.
16. Тарасенко К. В. Парадокси рецепції сучасного англійського «формульного» роману. *Матеріали доповідей Всеукраїнської наукової конференції «Слово як факт і фактор літератури» (XVIII Філологічні читання пам'яті Н. С. Шрейдер)*. Дніпро : Тріменс ЛТД, 2021. С. 71–73.
17. Тарасенко К. В. Владно-правовий дискурс в романістиці Генрі Робертса. Тези доповідей XIV Міжнародної наукової конференції “Іноземна філологія у XXI столітті” Запоріжжя: ЗНУ, 2022. С. 130-132.
18. Тарасенко К. В. Памфлетистика Генрі Робертса (1585?-1616?): тематичний діапазон та дослідницькі перспективи. Тези доповідей XII Міжнародної наукової конференції “Іноземна філологія у XXI столітті” Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С. 79-81.
19. Тарасенко К.В., Полежаєв Ю.Г. Специфіка репрезентації топоніміки в романістиці Генрі Робертса // Вісник науки та освіти. (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)). No 8. (38) 2025. С. 692-705.
20. Tarasenko K. Henry Roberts's Novels in the Context of European Values. Європейські цінності в українській освіті: виклики та перспективи. *European Values in Ukrainian Education: Challenges and Frontiers*. Львів. Торунь : Liha Press. 2021. С. 173-183.

Додаткова:

1. Випуски часопису «Ренесансні студії». URL: <http://rs-journal.kpu.zp.ua/>
2. Матеріали сайту «Український шекспірівський портал». URL: <https://shakespeare.znu.edu.ua/>
3. Європейське Відродження та українська література XIV – XVIII ст. : зб. АН України. Ін-т літератури ім. Т. Шевченка /. Ред. О. Мишанич Київ : Наукова думка, 1993. 372 с.
4. Ігнатенко М. А. Генезис сучасного художнього мислення. Київ : Наук. думка, 1986. 288 с.
5. Торкут Н. М. Проблеми генези і структурування жанрової системи англійської прози пізнього Ренесансу (малі епічні форми та “література факту”). Запоріжжя : ЗДУ, 2000. 406 с.

Інформаційні ресурси

1. Випуски часопису «Ренесансні студії». URL: <http://rs-journal.kpu.zp.ua/>
2. Матеріали сайту «Український шекспірівський портал». URL: <https://shakespeare.znu.edu.ua/>
3. Е-бібліотека «Чтиво». URL: <https://chtyvo.org.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Художня література українською мовою “Е-bookua.org.ua”. URL: <http://e-bookua.org.ua/>

7. Регуляції і політики курсу

Характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності Усі роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату і мають виконуватися самостійно.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно

у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога:

(061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.